

6331 SAYILI İŞ SAĞLIĞI ve GÜVENLİĞİ KANUNU ve YÜRÜRLÜLÜK

“Kaza” olmaktan çoktan çıkıp, “cinayet” haline dönüşen iş kazalarının çaresi/çözümü gibi takdim edilen İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu, 30 Haziran 2012 tarih ve 28339 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe girmiştir.¹

6331 sayılı Kanun, bir bütün olarak incelendiğinde, taşıdığı ismin aksine, iş kazası ve meslek hastalıklarına neden olan olumsuz koşulları ortadan kaldırmaya dönük, köklü ve etkili kurallar getirmediği görülüyor.

39 ana madde ve 8 geçici maddeden oluşan Kanun; 4857 sayılı İş Kanunu'nda yer alan düzenlemelerin yanı sıra, tüzük ve yönetmeliklerle yapılmış veya yapılabilecek düzenlemeleri (hukuka aykırı olduğu için yargı önüne taşınanlarda dahil olmak üzere!) biraraya topluyor ama sistematik bir düzenleme getirmiyor. Bu nedenle İş sağlığı ve güvenliği ile ilgili düzenlemeler için, hala hem İş Kanunu, hem İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu'na bakmak gerekiyor.

Kanun'un bir diğer “özelligi”, net bir çerçeve belirtmeksizin pek çok temel alanı yönetmeliklere bırakmış olması. Böylece bu alanların kuralları, Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı'nın sıklıkla değişen işlemleriyle belirlenecek. Daha açık ifadeyle çalışanlar, Çalışma Bakanlığının insafına terk edilmiş durumda.

Keza Kanununun yürürlülük maddesi de bir dizi karışıklığa neden olmuş durumda.

Ancak yürürlülük maddesine geçmeden önce, hekimlik faaliyetlerinin hangi tehlike sınıfına girdiğine göz atmak gereklidir.

İş Sağlığı ve Güvenliğine İlişkin İşyeri Tehlike Sınıfları Tebliği'ne göre İŞYERİ HEKİMLİĞİ, MUAYENEHANE, POLİKLİNİK, TIP MERKEZLERİ, AİLE SAĞLIĞI MERKEZLERİNDE SUNULAN HEKİMLİK FAALİYETLERİ “TEHLİKELİ” SINIFTADIR.

Çalışma Bakanlığı tarafından 26.12.2012 tarihinde yayınlanan İş Sağlığı Ve Güvenliğine İlişkin İşyeri Tehlike Sınıfları Tebliği'ne göre;

İşyeri Tehlike Sınıfları Listesi

İnsan sağlığı hizmetleri	
Hastane hizmetleri	
Kamu kurumları tarafından verilen insan sağlığına yönelik özel ihtisas gerektiren yataklı hastane hizmetleri (kadın doğum, onkoloji, kemik, ruh ve sinir hastalıkları hastaneleri, vb.)	Çok Tehlikeli
Kamu kurumları tarafından verilen insan sağlığına yönelik yataklı hastane hizmetleri (devlet üniversite hastaneleri dahil, özel ihtisas hastaneleri ile dışçılık, ambulansla taşıma, tıbbi laboratuvar test faaliyetleri hariç)	Çok Tehlikeli

¹ Kanunla ilgi ayrıntılı değerlendirmelerimiz aşağıda yer almaktadır.

Özel sağlık kurumları tarafından verilen insan sağlığına yönelik özel ihtisas gerektiren yataklı hastane hizmetleri (kadın doğum, onkoloji, kemik, ruh ve sinir hastalıkları hastaneleri, vb.)	Çok Tehlikeli
Özel sağlık kurumları tarafından verilen insan sağlığına yönelik yataklı hastane hizmetleri (özel veya vakıf üniversite hastaneleri dahil, dişçilik, ambulansla taşıma, tıbbi laboratuvar testleri faaliyetleri hariç)	Çok Tehlikeli
Genel hekimlik uygulama faaliyetleri	
Aile ve toplum sağlığı merkezleri tarafından sağlanan yatılı olmayan genel hekimlik uygulama faaliyetleri (yatılı hastane faaliyetleri ile ebeler, hemşireler ve fizyoterapistlerce gerçekleştirilen paramedikal faaliyetler hariç)	Tehlikeli
Özel sağlık kurumları tarafından polikliniklerde sağlanan yatılı olmayan genel hekimlik uygulama faaliyetleri (özel muayene ve yatılı hastane faaliyetleri ile ebe, hemşire ve fizyoterapistlerin paramedikal faaliyetleri hariç)	Tehlikeli
Özel muayenehanelerde sağlanan yatılı olmayan genel hekimlik uygulama faaliyetleri (hastane ve poliklinik faaliyetleri ile ebe, hemşire ve fizyoterapistlerin paramedikal faaliyetleri hariç)	Tehlikeli
Diğer yatılı olmayan genel hekimlik uygulama faaliyetleri (ev, iş yeri, okul vb. yerlerde sağlananlar dahil, ebe, hemşire ve fizyoterapistlerin paramedikal faaliyetleri hariç)	Tehlikeli
Uzman hekimlik ile ilgili uygulama faaliyetleri	
Özel muayenehanelerde sağlanan uzman hekimlik ile ilgili yatılı olmayan uygulama faaliyetleri (hastane ve poliklinik faaliyetleri ile ebe, hemşire ve fizyoterapistlerin paramedikal faaliyetleri hariç)	Tehlikeli
Özel sağlık kurumları tarafından poliklinik ve yatılı olmayan tıp merkezlerinde sağlanan uzman hekimlik ile ilgili uygulama faaliyetleri (yatılı hastane faaliyetleri ile ebe, hemşire ve fizyoterapistlerin paramedikal faaliyetleri hariç)	Tehlikeli
Aile ve toplum sağlığı merkezleri tarafından sağlanan yatılı olmayan uzman hekimlik uygulama faaliyetleri (yatılı hastane faaliyetleri ile ebe, hemşire ve fizyoterapistlerin paramedikal faaliyetleri hariç)	Tehlikeli
Diyaliz merkezleri (hastane dışı)	Tehlikeli
Diğer yatılı olmayan uzman hekimlik uygulama faaliyetleri (ev, iş yeri, okul vb. yerlerde sağlananlar dahil, ebe, hemşire ve fizyoterapistlerin paramedikal faaliyetleri hariç)	Tehlikeli
İnsan sağlığı ile ilgili diğer hizmetler	
Hemşirelik hizmetleri (evdeki hastalar için bakım, koruma, anne bakımı, çocuk sağlığı ve hemşirelik bakımı alanındaki benzeri hizmetler dahil, hemşireli yatılı bakım tesislerinin faaliyetleri ile tıp doktorlarının hizmetleri hariç) (hastane dışı)	Tehlikeli
Tıp doktorları dışında yetkili kişilerce sağlanan akupunkturla tedavi faaliyeti (hastane dışı)	Tehlikeli

Ambulansla hasta taşıma faaliyeti (hastane dışı)	Tehlikeli
Ebe, sağlık memuru, sünnetçi, iğneci, pansumancı vb.leri tarafından verilen hizmetler (tıp doktorları dışında yetkili kişilerce sağlanan gebelik süresince ve doğum sonrası izleme ve tıbbi işlemleri kapsayan aile planlaması hizmetleri dahil) (hastane dışı)	Tehlikeli
Fizyoterapi hizmetleri (tıp doktorları dışında yetkili kişilerce sağlanan fizyoterapi, ergoterapi vb. alanlardaki hizmetler) (hastane dışı)	Tehlikeli
Analiz veya raporlama olmaksızın teşhis amaçlı görüntüleme hizmetleri (tıp doktorları dışında yetkili kişilerce sağlanan röntgen, ultrason, manyetik rezonans (MR) vb. görüntüleme hizmetleri) (hastane dışı)	Çok Tehlikeli
Kan, sperm ve organ bankalarının faaliyetleri (hastane dışı)	Çok Tehlikeli
Tıbbi laboratuvarların hizmetleri (adli tıp ve dış laboratuvarlarının faaliyetleri hariç) (hastane dışı)	Çok Tehlikeli
Tıp doktorları dışında yetkili kişilerce sağlanan akıl sağlığı hizmetleri (psikoanalistler, psikologlar ve psikoterapistler tarafından sağlanan hizmetler) (hastane dışı)	Az Tehlikeli
Adli tıp laboratuvarlarının faaliyetleri	Çok Tehlikeli
Bys. diğer paramedikal insan sağlığı hizmetleri (tıp doktorları dışında yetkili kişilerce sağlanan mesleki terapi, aroma terapi, konuşma terapisi, homeopati, besin tedavisi, ayak bakımı, diş hijyeni vb. hizmetler) (hastane dışı)	Az Tehlikeli

Görüldüğü gibi tebliğe göre, **yataklı sağlık hizmeti veren sağlık kuruluşları ve tıbbi laboratuvarlar çok tehlikeli; bunlar dışında kalan muayenehane, poliklinik, tıp merkezi, aile hekimliği, okul hekimliği, işyeri hekimliği, diyaliz merkezi, toplum sağlığı merkezi gibi sağlık kurumlarında sunulan hekimlik faaliyetleri tehlikeli** sınıfta kabul edilmiştir.

HANGİ MADDE NE ZAMAN YÜRÜRLÜĞE GİRİYOR?

Kanun'un 38. maddesine göre,

*“MADDE 38 – (1) Bu Kanunun;
a) 6, 7 ve 8 inci maddeleri;*

1) Kamu kurumları ile 50'den az çalışanı olan ve az tehlikeli sınıfta yer alan işyerleri için yayımı tarihinden itibaren iki yıl sonra,

2) 50'den az çalışanı olan tehlikeli ve çok tehlikeli sınıfta yer alan işyerleri için yayımı tarihinden itibaren bir yıl sonra,

3) Diğer işyerleri için yayımı tarihinden itibaren altı ay sonra,

b) 9, 31, 33, 34, 35, 36 ve 38 inci maddeleri ile geçici 4, geçici 5, geçici 6, geçici 7 ve geçici 8 inci maddeleri yayımı tarihinde,

c) Diğer maddeleri yayımı tarihinden itibaren altı ay sonra, yürürlüğe girer.”

Görüldüğü gibi birbirinden farklı yürürlük tarihleri getirilmiştir. Bu durum, uygulamada pek çok hata ve tereddüt yaşanmasına neden olmuştur/olmaktadır.

30 HAZİRAN 2012 TARİHİ İTİBARIYLA YÜRÜRLÜĞE GİREN MADDELER

Tehlike sınıfının belirlenmesi

MADDE 9 – (1) İşyeri tehlike sınıfları; 31/5/2006 tarihli ve 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanununun 83 üncü maddesine göre belirlenen kısa vadeli sigorta kolları prim tarifesi de dikkate alınarak, İş Sağlığı ve Güvenliği Genel Müdürlüğünün Başkanlığında ilgili taraflarca oluşturulan komisyonun görüşleri doğrultusunda, Bakanlıkça çıkarılacak tebliğ ile tespit edilir.²

(2) İşyeri tehlike sınıflarının tespitinde, o işyerinde yapılan asıl iş dikkate alınır.

Belgelendirme, ihtar ve iptaller

MADDE 31 – (1) İş sağlığı ve güvenliği hizmeti sunan, ölçüm ve analizleri yapan kişi, kurum, kuruluşlar ve eğitim kurumları ile ilgili olarak yetkilendirme ve belgelendirme bedelleri, bu kişi ve kurumlara getirilen kuralların ihlali hâlinde hafif, orta ve ağır ihtar olarak kayda alınması ile yetki belgelerinin geçerliliğinin doğrudan veya ihtar puanları esas alınarak askıya alınması ve iptaline dair usul ve esaslar Bakanlıkça belirlenir.

MADDE 33 – 13/12/1983 tarihli ve 190 sayılı Genel Kadro ve Usulü Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamenin eki (I) sayılı cetvelin Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığına ait bölümünde yer alan “Baş İş Müfettişi” unvanlı kadrolar “İş Başmüfettişi” olarak değiştirilmiştir.

MADDE 34 – Ekli (I), (II) ve (III) sayılı listelerde yer alan kadrolar ihdas edilerek 190 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin eki (I) sayılı cetvelin Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığına ait bölümüne eklenmiş, ekli (IV) sayılı listede yer alan kadrolar iptal edilerek 190 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin eki (I) sayılı cetvelin Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığına ait bölümünden çıkarılmıştır.

MADDE 35 – 14/7/1965 tarihli ve 657 sayılı Devlet Memurları Kanununa ekli (II) sayılı cetvelin “4. Başbakanlık ve Bakanlıklarda” bölümünde yer alan “İşçi Sağlığı ve İş Güvenliği Ens. Müd.” ibaresi “İş Sağlığı ve Güvenliği Enstitü Müdürü” olarak değiştirilmiştir.

MADDE 36 – 9/1/1985 tarihli ve 3146 sayılı Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanuna aşağıdaki ek madde eklenmiştir.

“Yayın zorunluluğu

EK MADDE 2 – Türkiye Radyo-Televizyon Kurumu ile ulusal, bölgesel ve yerel yayın yapan özel televizyon kuruluşları ve radyolar; ayda en az altmış dakika iş sağlığı ve güvenliği, çalışma hayatında kayıt dışılığın önlenmesi, sosyal güvenlik, işçi ve işveren ilişkileri konularında uyarıcı ve eğitici mahiyette yayınlar yapmak zorundadır. Bu yayınlar, asgari otuz dakikası 17:00-22:00 saatleri arasında olmak üzere, 08:00-22:00 saatleri arasında yapılır ve yayınların kopyaları her ay düzenli olarak Radyo ve Televizyon Üst Kuruluna teslim edilir. Bu saatler dışında yapılan yayınlar, aylık altmış dakikalık süreye dahil edilmez. Bu programlar, Bakanlık ve bağlı ve ilgili kuruluşları, Radyo ve Televizyon Üst Kurulu ile ilgili diğer kamu kurum ve kuruluşları ile bilimsel kuruluşlar, kamu kurumu niteliğinde meslek kuruluşları veya sivil toplum kuruluşları tarafından hazırlanır veya hazırlatılır. Hazırlanan programların, Bakanlığın olumlu görüşü alındıktan sonra Radyo ve Televizyon Üst Kurulu tarafından radyo ve televizyonlarda yayınlanması sağlanır.

Bu madde kapsamında yapılan yayınlar için herhangi bir bedel ödenmez. Bu yayınların

² Belirttiğimiz gibi söz konusu Tebliğ, 26.12.2012 tarihinde İş Sağlığı Ve Güvenliğine İlişkin İşyeri Tehlike Sınıfları Tebliği ismiyle yayımlanıp yürürlüğe girmiştir.

ve sürelerinin denetimi Radyo ve Televizyon Üst Kurulunca yapılır.”

Yürürlük (bu maddeyi yukarıda da aktarmıştık)

MADDE 38 – (1) Bu Kanunun;

a) 6, 7 ve 8 inci maddeleri;

1) Kamu kurumları ile 50’den az çalışanı olan ve az tehlikeli sınıfta yer alan işyerleri için yayımı tarihinden itibaren iki yıl sonra,

2) 50’den az çalışanı olan tehlikeli ve çok tehlikeli sınıfta yer alan işyerleri için yayımı tarihinden itibaren bir yıl sonra,

3) Diğer işyerleri için yayımı tarihinden itibaren altı ay sonra,

b) 9, 31, 33, 34, 35, 36 ve 38 inci maddeleri ile geçici 4, geçici 5, geçici 6, geçici 7 ve geçici 8 inci maddeleri yayımı tarihinde,

c) Diğer maddeleri yayımı tarihinden itibaren altı ay sonra, yürürlüğe girer.

İş güvenliği uzmanı görevlendirme yükümlülüğü

GEÇİCİ MADDE 4 – (1) Bu Kanunun 8 inci maddesinde belirtilen çok tehlikeli sınıfta yer alan işyerlerinde (A) sınıfı belgeye sahip iş güvenliği uzmanı görevlendirme yükümlülüğü, bu işyerlerinde Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten itibaren dört yıl süreyle (B) sınıfı belgeye sahip iş güvenliği uzmanı görevlendirilmesi; tehlikeli sınıfta yer alan işyerlerinde ise (B) sınıfı belgeye sahip iş güvenliği uzmanı görevlendirme yükümlülüğü, bu işyerlerinde Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten itibaren üç yıl süreyle (C) sınıfı belgeye sahip iş güvenliği uzmanı görevlendirilmesi kaydıyla yerine getirilmiş sayılır.

Mevcut sertifika ve belgeler ile ihtar puanları

GEÇİCİ MADDE 5 – (1) Bu Kanunun yayımı tarihinden önce Bakanlıkça verilen işyeri hekimliği, iş güvenliği uzmanlığı ve işyeri hemşiresi sertifikası veya belgesi ile Türk Tabipleri Birliği tarafından verilen işyeri hekimliği sertifikası sahiplerinden belgeleri geçersiz sayılanlar, mevcut belge veya sertifikalarını bu Kanunun yayımından itibaren bir yıl içinde Bakanlıkça düzenlenecek belge ile değiştirmeleri şartıyla bu Kanunla verilen bütün hak ve yetkileri kullanabilirler. Aynı tarihten önce eğitim kurumlarınca verilen işyeri hekimliği ve iş güvenliği uzmanlığı eğitimlerini tamamlayanlardan eğitimleri geçersiz sayılanlar ilgili mevzuata göre sınava girmeye hak kazanırlar. Hak sahipliğinin tespitinde Bakanlık kayıtları esas alınır.

(2) Bu Kanunun yayımı tarihinden önce haklarında kesinleşmiş yargı kararı bulunmayan eğitim kurumu ve ortak sağlık ve güvenlik birimlerine uygulanan ihtar puanları, kayıtlarda yer alan haliyle yeni yapılacak düzenlemeye aktarılır.

İşyeri hekimliği yapan kurum tabiplerine yapılan ücret ödemeleri

GEÇİCİ MADDE 6 – (1) Kamu kurum ve kuruluşları ile mahalli idarelerde gerçekleştirilmiş olan işyeri hekimliği ücreti ödemeleri nedeniyle kamu görevlileri hakkında idari veya mali yargılama ve takibat yapılamaz, başlatılanlar işleminden kaldırılır, bu ödemeler geriye tahsil ve tazmin konusu edilemez.

GEÇİCİ MADDE 7 – (1) Bu Kanunun yayımı tarihinde Baş İş Müfettişi kadrolarında bulunanlar, hiçbir işleme gerek kalmaksızın İş Başmüfettişi kadrolarına atanmış sayılır.

GEÇİCİ MADDE 8 – (1) Bu Kanunun yayımlandığı tarihte İş Sağlığı ve Güvenliği Merkez Müdürlüğünde İşçi Sağlığı ve İş Güvenliği Enstitü Müdürü ile İşçi Sağlığı ve İş Güvenliği Enstitü Müdür Yardımcısı unvanlı kadrolarda bulunanların görevleri, bu Kanunun yayımlandığı tarihte sona erer ve bunlar en geç bir ay içinde derece ve kademelerine uygun diğer kadrolara atanır. Bunlar, yeni bir kadroya atanıncaya kadar, eski kadrolarına ait aylık, ek gösterge ve her türlü zam ve tazminatlar ile diğer mali haklarını almaya devam eder. Söz

konusu personelin atandıkları tarih itibarıyla eski kadrolarına ilişkin olarak en son ayda aldıkları aylık, ek gösterge, her türlü zam ve tazminatları, ek ödeme ve benzeri adlarla yapılan her türlü ödemelerin (ilgili mevzuatı uyarınca fiili çalışmaya bağlı fazla mesai ücreti ve ek ders ücreti hariç) toplam net tutarının (bu tutar sabit bir değer olarak esas alınır); yeni atandıkları kadrolara ilişkin olarak yapılan aylık, ek gösterge, her türlü zam ve tazminatları, ek ödeme ve benzeri adlarla yapılan her türlü ödemelerin (ilgili mevzuatı uyarınca fiili çalışmaya bağlı fazla mesai ücreti ve ek ders ücreti hariç) toplam net tutarından fazla olması hâlinde aradaki fark tutarı, herhangi bir vergi ve kesintiye tabi tutulmaksızın fark kapanıncaya kadar ayrıca tazminat olarak ödenir. Atandıkları kadro unvanlarında isteğe bağlı olarak herhangi bir değişiklik olanlarla kendi istekleriyle başka kurumlara atanana fark tazminatı ödenmesine son verilir.

(2) Bu Kanuna ekli listelerde ihdas edilen kadrolardan boş bulunan 20 İş Sağlığı ve Güvenliği Uzmanı, 100 İş Sağlığı ve Güvenliği Uzman Yardımcısı, 40 Memur, 40 Veri Hazırlama ve Kontrol İşletmeni ve 10 Mühendis kadrosuna, 21/12/2011 tarihli ve 6260 sayılı 2012 yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanundaki sınırlamalara tabi olmadan 2012 yılı içinde atama yapılabilir.

Görüleceği üzere derhal yani Kanun'un yayımlandığı tarihte yürürlüğe giren maddeler "esasa" ilişkin değildir. Geçiş sürecini düzenlemek amacı getirilen ve işverenlere herhangi bir yükümlülük getirmeyen maddelerdir.

1 OCAK 2013 TARİHİ İTİBARIYLA YÜRÜRLÜĞE GİREN MADDELER

I- 50'DEN FAZLA ÇALIŞANI OLAN AMA TEHLİKELİ VE ÇOK TEHLİKELİ SINIFTA YER ALAN İŞYERLERİ

Kanun'un 6. maddesinde "İş sağlığı ve güvenliği hizmetleri", 7. maddesinde "İş sağlığı ve güvenliği hizmetlerinin desteklenmesi", 8. maddesinde ise "İşyeri hekimleri ve iş güvenliği uzmanları" düzenlenmektedir.

50'den fazla çalışanı olan ama tehlikeli ve çok tehlikeli sınıfta yer alan işyerleri için altı aylık süre tanınmıştır. Bu işyerleri 1 Ocak 2013'den itibaren

- 6. madde gereğince iş güvenliği uzmanı, işyeri hekimi ve diğer sağlık personeli istihdam etmek zorundadır.
- 7. madde gereğince belirli koşulları taşıyan işyerleri, iş sağlığı ve güvenliği hizmetlerinin yerine getirilmesi için, Bakanlıktan destek alabilecektir.
- İlgili Yönetmelikler yürürlükten kalktığı için, işyeri hekimi ve iş güvenliği uzmanlarının görev ve sorumlulukları, 8. Madde çerçevesinde belirlenecektir.

II- İŞVERENİN YÜKÜMLÜLÜKLERİ

(DİKKAT! Yanında sekreter, hemşire vb bir kişi çalıştıran herkes için YANI MUAYENEHANELER, POLİKLİNİKLER, TIP MERKEZLERİ, AİLE SAĞLIĞI MERKEZLERİ, TOPLUM SAĞLIĞI MERKEZLERİ vb için geçerli)

GENEL YÜKÜMLÜKLER

"MADDE 4 – (1) İşveren, çalışanların işle ilgili sağlık ve güvenliğini sağlamakla

yükümlü olup bu çerçevede;

a) Mesleki risklerin önlenmesi, eğitim ve bilgi verilmesi dâhil **her türlü tedbirin alınması**, organizasyonun yapılması, gerekli araç ve gereçlerin sağlanması, sağlık ve güvenlik **tedbirlerinin değişen şartlara uygun hale getirilmesi ve mevcut durumun iyileştirilmesi** için çalışmalar yapar.

b) İşyerinde alınan iş sağlığı ve güvenliği tedbirlerine uyulup uyulmadığını **izler, denetler** ve uygunsuzlukların giderilmesini sağlar.

c) **Risk değerlendirmesi yapar veya yaptırır.**

ç) Çalışana görev verirken, çalışanın sağlık ve güvenlik yönünden işe uygunluğunu göz önüne alır.

d) Yeterli bilgi ve talimat verilenler dışındaki çalışanların hayati ve özel tehlike bulunan yerlere girmemesi için gerekli tedbirleri alır.

(2) İşyeri dışındaki uzman kişi ve kuruluşlardan hizmet alınması, işverenin sorumluluklarını ortadan kaldırmaz.

(3) Çalışanların iş sağlığı ve güvenliği alanındaki yükümlülükleri, işverenin sorumluluklarını etkilemez.

(4) İşveren, iş sağlığı ve güvenliği tedbirlerinin maliyetini çalışanlara yansıtamaz.”

ÖZEL YÜKÜMLÜLÜKLER

1- İŞVEREN, RİSK DEĞERLENDİRMESİ YAPMAK VEYA YAPTIRMAKLA YÜKÜMLÜDÜR.

Risk değerlendirmesi, kontrol, ölçüm ve araştırma

MADDE 10 - (1) İşveren, iş sağlığı ve güvenliği yönünden risk değerlendirmesi yapmak veya yaptırmakla yükümlüdür. Risk değerlendirmesi yapılırken aşağıdaki hususlar dikkate alınır:

a) Belirli risklerden etkilenecek çalışanların durumu.

b) Kullanılacak iş ekipmanı ile kimyasal madde ve müstahzarların seçimi.

c) İşyerinin tertip ve düzeni.

ç) Genç, yaşlı, engelli, gebe veya emziren çalışanlar gibi özel politika gerektiren gruplar ile kadın çalışanların durumu.

(2) İşveren, yapılacak risk değerlendirmesi sonucu alınacak iş sağlığı ve güvenliği tedbirleri ile kullanılması gereken koruyucu donanım veya ekipmanı belirler.

(3) İşyerinde uygulanacak iş sağlığı ve güvenliği tedbirleri, çalışma şekilleri ve üretim yöntemleri; çalışanların sağlık ve güvenlik yönünden korunma düzeyini yükseltecek ve işyerinin idari yapılanmasının her kademesinde uygulanabilir nitelikte olmalıdır.

(4) İşveren, iş sağlığı ve güvenliği yönünden çalışma ortamına ve çalışanların bu ortamda maruz kaldığı risklerin belirlenmesine yönelik gerekli kontrol, ölçüm, inceleme ve araştırmaların yapılmasını sağlar.”

Bu maddeye dayanılarak hazırlanan İş Sağlığı Ve Güvenliği Risk Değerlendirmesi Yönetmeliği, 29.12.2012 tarih ve 28512 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe girdi.³

2- İŞVEREN, ACİL DURUM PLANI YAPMAK VEYA YAPTIRMAKLA YÜKÜMLÜDÜR.

“Acil durum planları, yangınla mücadele ve ilk yardım

³ http://www.ttb.org.tr/mevzuat/index.php?option=com_content&view=article&id=940:-salii-ve-guevenl-rsk-deerlendrmes-yoenetmel&catid=2:yelik&Itemid=33

MADDE 11 – (1) İşveren;

a) Çalışma ortamı, kullanılan maddeler, iş ekipmanı ile çevre şartlarını dikkate alarak **meydana gelebilecek acil durumları önceden değerlendirerek, çalışanları ve çalışma çevresini etkilemesi mümkün ve muhtemel acil durumları belirler ve bunların olumsuz etkilerini önleyici ve sınırlandırıcı tedbirleri alır.**

b) Acil durumların olumsuz etkilerinden korunmak üzere gerekli ölçüm ve değerlendirmeleri yapar, **acil durum planlarını hazırlar.**

c) Acil durumlarla mücadele için işyerinin büyüklüğü ve taşıdığı özel tehlikeler, yapılan işin niteliği, çalışan sayısı ile işyerinde bulunan diğer kişileri dikkate alarak; **önleme, koruma, tahliye, yangınla mücadele, ilk yardım ve benzeri konularda uygun donanımına sahip ve bu konularda eğitilmiş yeterli sayıda kişiyi görevlendirir, araç ve gereçleri sağlayarak eğitim ve tatbikatları yaptırır ve ekiplerin her zaman hazır bulunmalarını sağlar.**

ç) Özellikle ilk yardım, acil tıbbi müdahale, kurtarma ve yangınla mücadele konularında, işyeri dışındaki kuruluşlarla irtibatı sağlayacak gerekli düzenlemeleri yapar.”

3- İŞE GİRİŞTE SAĞLIK MUAYENESİ YAPTIRMAKLA YÜKÜMLÜDÜR.

“Sağlık gözetimi

MADDE 15 – (1) İşveren;

a) Çalışanların işyerinde maruz kalacakları sağlık ve güvenlik risklerini dikkate alarak sağlık gözetimine tabi tutulmalarını sağlar.

b) **Aşağıdaki hallerde çalışanların sağlık muayenelerinin yapılmasını sağlamak zorundadır:**

1) **İşe girişlerinde.**

2) İş değişikliğinde.

3) İş kazası, meslek hastalığı veya sağlık nedeniyle tekrarlanan işten uzaklaşmalarından sonra işe dönüşlerinde talep etmeleri hâlinde.

4) İşin devamı süresince, çalışanın ve işin niteliği ile işyerinin tehlike sınıfına göre Bakanlıkça belirlenen düzenli aralıklarla.

(2) **Tehlikeli ve çok tehlikeli sınıfta yer alan işyerlerinde çalışacaklar, yapacakları işe uygun olduklarını belirten sağlık raporu olmadan işe başlatılamaz.**

(3) Bu Kanun kapsamında alınması gereken sağlık raporları, işyeri sağlık ve güvenlik biriminde veya hizmet alınan ortak sağlık ve güvenlik biriminde görevli olan **işyeri hekiminden alınır.** Raporlara itirazlar Sağlık Bakanlığı tarafından belirlenen hakem hastanelere yapılır, verilen kararlar kesindir.

(4) Sağlık gözetiminden doğan maliyet ve bu gözetimden kaynaklı her türlü ek maliyet işverence karşılanır, çalışana yansıtılamaz.

(5) Sağlık muayenesi yaptırılan çalışanın özel hayatı ve itibarının korunması açısından sağlık bilgileri gizli tutulur.”

4- ÇALIŞANLARI SAĞLIK VE GÜVENLİK RİSKLERİ İLE İLK YARDIM, YANGIN VE AFETLER KONUSUNDA BİLGİLENDİRMEKLE YÜKÜMLÜDÜR.

“Çalışanların bilgilendirilmesi

MADDE 16 – (1) İşyerinde iş sağlığı ve güvenliğinin sağlanması ve sürdürülebilmesi amacıyla işveren, çalışanları ve çalışan temsilcilerini işyerinin özelliklerini de dikkate alarak aşağıdaki konularda bilgilendirir

a) İşyerinde karşılaşılabilecek sağlık ve güvenlik riskleri, koruyucu ve önleyici tedbirler.

b) Kendileri ile ilgili yasal hak ve sorumluluklar.

c) İlk yardım, olağan dışı durumlar, afetler ve yangınla mücadele ve tahliye işleri konusunda görevlendirilen kişiler.

(2) İşveren;

a) 12 nci maddede belirtilen ciddi ve yakın tehlikeye maruz kalan veya kalma riski olan bütün çalışanları, tehlikeler ile bunlardan doğan risklere karşı alınmış ve alınacak tedbirler hakkında derhal bilgilendirir.

b) Başka işyerlerinden çalışmak üzere kendi işyerine gelen çalışanların birinci fıkrada belirtilen bilgileri almalarını sağlamak üzere, söz konusu çalışanların işverenlerine gerekli bilgileri verir.

c) Risk değerlendirmesi, iş sağlığı ve güvenliği ile ilgili koruyucu ve önleyici tedbirler, ölçüm, analiz, teknik kontrol, kayıtlar, raporlar ve teftişten elde edilen bilgilere, destek elemanları ile çalışan temsilcilerinin ulaşmasını sağlar.”

5- İŞVEREN ÇALIŞANLARIN İŞ SAĞLIĞI VE GÜVENLİĞİ EĞİTİMLERİNİ ALMASINI SAĞLAR.

“Çalışanların eğitimi

MADDE 17 – (1) İşveren, çalışanların iş sağlığı ve güvenliği eğitimlerini almasını sağlar. Bu eğitim özellikle; işe başlamadan önce, çalışma yeri veya iş değişikliğinde, iş ekipmanının değişmesi hâlinde veya yeni teknoloji uygulanması hâlinde verilir. Eğitimler, değişen ve ortaya çıkan yeni risklere uygun olarak yenilenir, gerektiğinde ve düzenli aralıklarla tekrarlanır.

(2) Çalışan temsilcileri özel olarak eğitilir.

(3) Mesleki eğitim alma zorunluluğu bulunan tehlikeli ve çok tehlikeli sınıfta yer alan işlerde, yapacağı işle ilgili mesleki eğitim aldığını belgeleyemeyenler çalıştırılmaz.

(4) İş kazası geçiren veya meslek hastalığına yakalanan çalışana işe başlamadan önce, söz konusu kazanın veya meslek hastalığının sebepleri, korunma yolları ve güvenli çalışma yöntemleri ile ilgili ilave eğitim verilir. Ayrıca, herhangi bir sebeple altı aydan fazla süreyle işten uzak kalanlara, tekrar işe başlatılmadan önce bilgi yenileme eğitimi verilir.

(5) **Tehlikeli ve çok tehlikeli sınıfta yer alan işyerlerinde; yapılacak işlerde karşılaşılabilecek sağlık ve güvenlik riskleri ile ilgili yeterli bilgi ve talimatları içeren eğitimin alındığına dair belge olmaksızın, başka işyerlerinden çalışmak üzere gelen çalışanlar işe başlatılamaz.**

(6) Geçici iş ilişkisi kurulan işveren, iş sağlığı ve güvenliği risklerine karşı çalışana gerekli eğitimin verilmesini sağlar.

(7) **Bu madde kapsamında verilecek eğitimin maliyeti çalışanlara yansıtılamaz.** Eğitimlerde geçen süre çalışma süresinden sayılır. Eğitim sürelerinin haftalık çalışma süresinin üzerinde olması hâlinde, bu süreler fazla sürelerle çalışma veya fazla çalışma olarak değerlendirilir.”

6-İŞVEREN ÇALIŞANLARIN GÖRÜŞÜNÜ ALMAK ZORUNDADIR.

“Çalışanların görüşlerinin alınması ve katılımlarının sağlanması

MADDE 18 – (1) İşveren, görüş alma ve katılımın sağlanması konusunda, çalışanlara veya iki ve daha fazla çalışan temsilcisinin bulunduğu işyerlerinde

varsa işyeri yetkili sendika temsilcilerine yoksa çalışan temsilcilerine aşağıdaki imkânları sağlar:

a) İş sağlığı ve güvenliği ile ilgili konularda görüşlerinin alınması, teklif getirme hakkının tanınması ve bu konulardaki görüşmelerde yer alma ve katılımlarının sağlanması.

b) Yeni teknolojilerin uygulanması, seçilecek iş ekipmanı, çalışma ortamı ve şartlarının çalışanların sağlık ve güvenliğine etkisi konularında görüşlerinin alınması.

(2) İşveren, destek elemanları ile çalışan temsilcilerinin aşağıdaki konularda önceden görüşlerinin alınmasını sağlar:

a) İşyerinden görevlendirilecek veya işyeri dışından hizmet alınacak **işyeri hekimi, iş güvenliği uzmanı ve diğer personel ile ilk yardım, yangınla mücadele ve tahliye işleri için kişilerin görevlendirilmesi.**

b) Risk değerlendirmesi yapılarak, alınması gereken koruyucu ve önleyici tedbirlerin ve kullanılması gereken koruyucu donanım ve ekipmanın belirlenmesi.

c) Sağlık ve güvenlik risklerinin önlenmesi ve koruyucu hizmetlerin yürütülmesi.

ç) Çalışanların bilgilendirilmesi.

d) Çalışanlara verilecek eğitimin planlanması.

(3) Çalışanların veya çalışan temsilcilerinin, işyerinde iş sağlığı ve güvenliği için alınan önlemlerin yetersiz olduğu durumlarda veya teftiş sırasında, yetkili makama başvurularından dolayı hakları kısıtlanamaz.”

7-İŞVEREN SEÇİM, SEÇİMLE BELİRLENEMEDİĞİ DURUMDA ATAMA YOLUYLA “ÇALIŞAN TEMSİLCİSİ” ATAR.

“Çalışan temsilcisi

MADDE 20 – (1) İşveren; işyerinin değişik bölümlerindeki riskler ve çalışan sayılarını göz önünde bulundurarak dengeli dağılıma özen göstermek kaydıyla, **çalışanlar arasında yapılacak seçim veya seçimle belirlenemediği durumda atama yoluyla**, aşağıda belirtilen sayılarda çalışan temsilcisini görevlendirir:

a) **İki ile elli arasında çalışanı bulunan işyerlerinde bir.**

b) Ellibir ile yüz arasında çalışanı bulunan işyerlerinde iki.

c) Yüzbir ile beşyüz arasında çalışanı bulunan işyerlerinde üç.

ç) Beşyüzbir ile bin arasında çalışanı bulunan işyerlerinde dört.

d) Binbir ile ikibin arasında çalışanı bulunan işyerlerinde beş.

e) İkibinbir ve üzeri çalışanı bulunan işyerlerinde altı.

(2) Birden fazla çalışan temsilcisinin bulunması durumunda baş temsilci, çalışan temsilcileri arasında yapılacak seçimle belirlenir.

(3) **Çalışan temsilcileri, tehlike kaynağının yok edilmesi veya tehlikeden kaynaklanan riskin azaltılması için, işverene öneride bulunma ve işverenden gerekli tedbirlerin alınmasını isteme hakkına sahiptir.**

(4) Görevlerini yürütmeleri nedeniyle, çalışan temsilcileri ve destek elemanlarının hakları kısıtlanamaz ve görevlerini yerine getirebilmeleri için işveren tarafından gerekli imkânlar sağlanır.

(5) İşyerinde yetkili sendika bulunması hâlinde, işyeri sendika temsilcileri çalışan temsilcisi olarak da görev yapar.”

8- ELLİ VE DAHA FAZLA ÇALIŞANIN BULUNDUĞU İŞYERLERİNDE İŞ SAĞLIĞI VE GÜVENLİĞİ KURULU OLUŞTURMAK ZORUNDADIR

“İş sağlığı ve güvenliği kurulu

MADDE 22 – (1) Elli ve daha fazla çalışanın bulunduğu ve altı aydan fazla süren sürekli işlerin yapıldığı işyerlerinde işveren, iş sağlığı ve güvenliği ile ilgili çalışmalarda bulunmak üzere kurul oluşturur. İşveren, iş sağlığı ve güvenliği mevzuatına uygun kurul kararlarını uygular.

(2) Altı aydan fazla süren asıl işveren-alt işveren ilişkisinin bulunduğu hallerde;

a) Asıl işveren ve alt işveren tarafından ayrı ayrı kurul oluşturulmuş ise, faaliyetlerin yürütülmesi ve kararların uygulanması konusunda iş birliği ve koordinasyon asıl işverence sağlanır.

b) Asıl işveren tarafından kurul oluşturulmuş ise, kurul oluşturması gerekmeyen alt işveren, koordinasyonu sağlamak üzere vekâleten yetkili bir temsilci atar.

c) İşyerinde kurul oluşturması gerekmeyen asıl işveren, alt işverenin oluşturduğu kurula iş birliği ve koordinasyonu sağlamak üzere vekâleten yetkili bir temsilci atar.

ç) Kurul oluşturması gerekmeyen asıl işveren ve alt işverenin toplam çalışan sayısı elliden fazla ise, koordinasyonu asıl işverence yapılmak kaydıyla, asıl işveren ve alt işveren tarafından birlikte bir kurul oluşturulur.

(3) Aynı çalışma alanında birden fazla işverenin bulunması ve bu işverenlerce birden fazla kurulun oluşturulması hâlinde işverenler, birbirlerinin çalışmalarını etkileyebilecek kurul kararları hakkında diğer işverenleri bilgilendirir.”

9- AYNI ÇALIŞMA ALANINI BİRDEN FAZLA İŞVERENİN PAYLAŞMASI DURUMUNDA İŞVERENLER, İŞBİRLİĞİ YAPAR, KOORDİNASYON HALİNDE ÇALIŞIR.

“İş sağlığı ve güvenliğinin koordinasyonu

MADDE 23 – (1) Aynı çalışma alanını birden fazla işverenin paylaşması durumunda işverenler; iş hijyeni ile iş sağlığı ve güvenliği önlemlerinin uygulanmasında iş birliği yapar, yapılan işin yapısı göz önüne alınarak mesleki risklerin önlenmesi ve bu risklerden korunulması çalışmalarını koordinasyon içinde yapar, birbirlerini ve çalışan temsilcilerini bu riskler konusunda bilgilendirir.

(2) Birden fazla işyerinin bulunduğu iş merkezleri, iş hanları, sanayi bölgeleri veya siteleri gibi yerlerde, iş sağlığı ve güvenliği konusundaki koordinasyon yönetim tarafından sağlanır. Yönetim, işyerlerinde iş sağlığı ve güvenliği yönünden diğer işyerlerini etkileyecek tehlikeler hususunda gerekli tedbirleri almaları için işverenleri uyarır. Bu uyarılara uymayan işverenleri Bakanlığa bildirir.”

10- BU YÜKÜMLÜLÜKLERİN YERİNE GETİRİLMEMESİ HALİNDE PARA CEZASI SÖZ KONUSU OLACAKTIR

Bu yükümlülüklerin yerine getirilmemesi halinde, Kanun’un 26. maddesinde sayılan idari para cezaları verilebilecektir. Yukarıdaki maddelere karşılık gelen cezalar şöyledir:

“a) 4. maddesinin birinci fıkrasının (a) ve (b) bentlerinde belirtilen yükümlülükleri yerine getirmeyen işverene **her bir yükümlülük için ayrı ayrı ikibin Türk Lirası,**

ç) 10. maddesinin birinci fıkrasına göre **risk değerlendirmesi yapmayan veya yaptırmayan işverene üçbin Türk Lirası,** aykırılığın devam ettiği her ay için dörtbinbeşyüz Türk Lirası, dördüncü fıkrasında belirtilen yükümlülükleri yerine getirmeyen işverene binbeşyüz Türk Lirası,

d) 11 ve 12. maddeleri hükümlerine aykırı hareket eden işverene, uyulmayan her bir yükümlülük için bin Türk Lirası, aykırılığın devam ettiği her ay için aynı miktar,

f) 15. maddesinin birinci ve ikinci fıkralarında belirtilen yükümlülükleri yerine getirmeyen işverene, **sağlık gözetimine tabi tutulmayan veya sağlık raporu alınmayan her çalışan için bin Türk Lirası,**

g) 16. maddesinde belirtilen yükümlülükleri yerine getirmeyen işverene, **bilgilendirilmeyen her bir çalışan için bin Türk Lirası,**

ğ) 17. maddesinin bir ila yedinci fıkralarında belirtilen yükümlülükleri yerine getirmeyen işverene **her bir çalışan için bin Türk Lirası,**

h) 18. maddesinde belirtilen yükümlülükleri yerine getirmeyen işverene, **her bir aykırılık için ayrı ayrı bin Türk Lirası,**

ı) **20. maddesinin birinci ve dördüncü fıkralarında belirtilen yükümlülükleri yerine getirmeyen işverene bin Türk Lirası,** üçüncü fıkrasında belirtilen yükümlülükleri yerine getirmeyen işverene binbeşyüz Türk Lirası,

i) 22. maddesinde belirtilen yükümlülükleri yerine getirmeyen işverene her bir aykırılık için ayrı ayrı ikibin Türk Lirası,

j) 23. maddesinin ikinci fıkrasında belirtilen bildirim yükümlülüklerini yerine getirmeyen yönetimlere beşbin Türk Lirası,”

30 HAZİRAN 2013 TARİHİNDE YÜRÜRLÜĞE GİRECEK DÜZENLEMELER

Belirttiğimiz gibi Kanun'un 6. maddesinde “İş sağlığı ve güvenliği hizmetleri”, 7. maddesinde “İş sağlığı ve güvenliği hizmetlerinin desteklenmesi”, 8. maddesinde ise “İşyeri hekimleri ve iş güvenliği uzmanları” düzenlenmektedir.

50'den az çalışanı olan ama **tehlikeli** ve **çok tehlikeli** sınıfta yer alan işyerleri için bir yıl süre tanınmıştır. Bu işyerleri ancak 30 Haziran 2013'den itibaren

- 6. madde gereğince iş güvenliği uzmanı, işyeri hekimi ve diğer sağlık personeli istihdam etmek zorunda olacak,
- 7. madde gereğince, iş sağlığı ve güvenliği hizmetlerinin yerine getirilmesi için, Bakanlıktan destek alabilecek,
- 8. maddede yer alan şekliyle, işyeri hekimi ve iş güvenliği uzmanlarına yönelik görev ve sorumluluklarını yerine getirecektir.

Görüldüğü gibi elliden az çalışanı olan **tehlikeli** (muayenehane, poliklinik, tıp merkezi, ASM vb) ve **çok tehlikeli** (laboratuvarlar, yataklı tedavi kurumları) sınıftaki işyerlerinde, işyeri hekimi ve iş güvenliği uzmanlığı hizmeti alma zorunluluğu 1 Temmuz 2013 tarihinden itibaren yürürlüğe girecektir.

30 HAZİRAN 2014 TARİHİNDE YÜRÜRLÜĞE GİRECEK DÜZENLEMELER

Kamu kurumları ile 50'den az çalışanı olan ve **az tehlikeli** sınıfta yer alan işyerlerine **yayım tarihinden itibaren iki yıl süre** tanınmıştır. Bu işyerleri ancak 30 Haziran 2014'den itibaren

- 6. madde gereğince iş güvenliği uzmanı, işyeri hekimi ve diğer sağlık personeli istihdam etmek zorunda olacak,
- 7. madde gereğince, iş sağlığı ve güvenliği hizmetlerinin yerine getirilmesi için, Bakanlıktan destek alabilecek,
- 8. maddede yer alan şekliyle, işyeri hekimi ve iş güvenliği uzmanlarına yönelik görev ve sorumluluklarını yerine getirecektir.

SONUÇ VE HUKUKİ DEĞERLENDİRME

Öncelikle 6331 sayılı Kanun'un "kamu ve özel sektöre ait bütün işlere ve işyerlerine, bu işyerlerinin işverenleri ile işveren vekillerine, çırak ve stajyerler de dâhil olmak üzere tüm çalışanlarına faaliyet konularına bakılmaksızın" uygulanacağına hatırlatalım. Dolayısıyla burada yer alan düzenlemeler TSMLer, kamu ve üniversite hastaneleri yönünden de geçerlidir.

Elliden az çalışanı olan ve tehlikeli sınıfa giren muayenehane, poliklinik, tıp merkezi, ASM vb sağlık birimleri ve çok tehlikeli sınıfa giren yataklı tedavi kuruluşları ve tıbbi laboratuvarlar için, işyeri hekimi ve iş güvenliği uzmanlığı hizmeti alma zorunluluğu 1 Temmuz 2013 tarihinden itibaren yürürlüğe girecektir. **Bu nedenle 1 Temmuz 2013 tarihine kadar risk değerlendirme işinin, işverenin görevlendireceği bir çalışan tarafından yapılması yeterlidir.**

Hazırlanan risk değerlendirmesi formunun, herhangi bir yere gönderilmesi gerekli değildir. **Bu formun, oluşturulacak iş sağlığı ve güvenliği dosyasında (kısaca işyeri dosyasında) muhafaza edilmesi ve denetim esnasında gösterilmesi yeterlidir.**

İşverenin "**riskleri değerlendirme**" yükümlülüğü, **1 Ocak 2013 tarihinde başladığı için, düzenlenen belgelerde bu tarihin dikkate alınması** önemlidir.

Risk değerlendirmesi; tehlike sınıfına göre tehlikeli sınıfta kabul edilen "işyerlerinde" **en geç dört yılda bir** yenilecektir. Çok tehlikeli "işyerlerinde" bu süre **en geç iki yıl olarak** düzenlenmiştir.

Muayenehaneler, poliklinikler, tıp merkezleri, işyeri hekimliği diyaliz hekimliği vb tehlikeli sınıfta kabul edildiği için, burada çalışmaya başlayacaklar için **işe uygun olduklarını gösterir sağlık raporu alınması şarttır**

Bazı web sitelerinde "Çalışanların İş Sağlığı Ve Güvenliği Eğitimlerinin Usul Ve Esasları Hakkında Yönetmelik Taslağı" başlıklı bir metin dolaşımda olsa da, halen

07.04.2004 tarih ve 25426 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan “Çalışanların İş Sağlığı Ve Güvenliği Eğitimlerinin Usul Ve Esasları Hakkında Yönetmelik” yürürlüktedir.

Yönetmeliğin 15. Maddesinde “Eğitimi Verebilecek Kişi ve Kuruluşlar” düzenlenmiştir. Buna göre;

*Madde 15- İş sağlığı ve güvenliği eğitimlerinde; uzmanlık konularına göre, iş güvenliği ile görevli mühendis veya teknik eleman ile **işyeri hekiminden** yararlanılacağı gibi, verilecek eğitimin çeşidine göre, bu hizmeti veren veya vermeye yetkili kurum, kuruluş ya da firmalardan, eğitim amaçlı merkezlerden, işçi veya işveren kuruluşlarınca kurulan eğitim vakıflarından, işveren ve işçi kuruluşları veya bunlar tarafından birlikte oluşturulan ortak eğitim merkez ve birimlerinden, iş sağlığı ve güvenliği konularında İş Müfettişi olarak görev yapmış olanlardan yararlanılabilir. Uzman kişi veya kuruluşlardan hizmet alınması durumunda çalışanlara verilecek eğitimin, bu Yönetmeliğin 4 üncü maddesinde belirtilen hususları kapsayacak şekilde uygulanmasından işveren sorumludur.*

Yineleyelim ki eğitimin özellikle; işe başlamadan önce, çalışma yeri veya iş değişikliğinde, iş ekipmanının değişmesi hâlinde veya yeni teknoloji uygulanması hâlinde verilmesi istenmektedir.

Keza tehlikeli sınıfta kabul edilen yerler için yapılacak işlerde karşılaşılacak sağlık ve güvenlik riskleri ile ilgili yeterli bilgi ve talimatları içeren eğitimin alındığını gösterir belge alınmasında ve tabii ki bir örneğinin işyeri dosyasında muhafaza edilmesinde fayda bulunmaktadır.

İki ile elli arasında çalışanı bulunan işyerlerinde **bir çalışan temsilcisi** görev alacak, çalışanlar arasında yapılacak seçimle belirlenecek, bunun mümkün olmaması halinde atama yoluyla görevlendirilecektir.

Son olarak bir kez daha belirtmekte yarar görüyoruz. Elliden az çalışanı olan ve tehlikeli sınıfa giren muayenehane, poliklinik, tıp merkezi, ASM vb sağlık birimleri için, işyeri hekimi ve iş güvenliği uzmanlığı hizmeti alma zorunluluğu 1 Temmuz 2013 tarihinden itibaren yürürlüğe girecektir. Bu nedenle 1 Temmuz 2013 tarihine kadar;

- risk değerlendirmesi yapmak,
- acil durum planı yapmak,
- özellikle sağlık ve güvenlik riskleri ile ilgili bilgilendirmek,
- özellikle belli konularda çalışanların görüşünü almak,
- çalışan temsilcisini seçmek, mümkün olmazsa atamak,

başlıklarındaki yükümlülükler; işverenin kendisi tarafından yerine getirebilir.

“Çalışanlara sağlık muayenesi yaptırmak” ve “iş sağlığı ve güvenliği eğitimleri aldirmek” düzenlemeleri ise daha çok 1 Ocak 2013den sonra işe başlayacaklar yönünden titizlikle yerine getirilmelidir.

Her halukarda yazılı bir sisteme geçilmesi ve tüm belgelerin kayıt altına alınıp, bir

örneğinin işyeri dosyasında saklanması, olası denetimler yönünden son derece önemli ve gereklidir.

27.03.2013
İstanbul Tabip Odası
Hukuk Bürosu

İlgili yazılar

<http://www.istabip.org.tr/index.php/hukuk/guncel-hukuk/2622-6331-sayl--sal-ve-guevenlii-kanunu-hakknda-hukuki-deerlendirme.html>